

CONTROLEORGaan OP DE POLITIONELE INFORMATIE

Uw referentie

Onze referentie

Bijlage(n)

Datum

DA250016

13.11.2025

Betreft: Advies aangaande een voorstel van resolutie betreffende een uniek portaal voor het gecentraliseerd en uniform registreren en opvolgen van klachten tegen de politie (DOC 56 0956/001).

Het Controlegeorgaan op de politionele informatie (hierna afgekort 'COC' of 'Controlegeorgaan').

Gelet op de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens (BS, 5 september 2018, hierna afgekort als 'WVG') inzonderheid het artikel 59 §1, 2^e lid, artikel 71 en Titel VII, inzonderheid artikel 236.

Gelet op de wet van 3 december 2017 tot oprichting van een Gegevensbeschermingsautoriteit (hierna afgekort 'WOG').

Gelet op de wet van 5 augustus 1992 op het politieambt (hierna 'WPA').

Gelet op de *Law Enforcement Directive* 2016/680 van 27 april 2016 (hierna 'LED').

Gelet op het verzoek van Voorzitter van de commissie voor Binnenlandse Zaken, Veiligheid, Migratie en Bestuurszaken per elektronisch bericht van 3 oktober 2025.

Gelet op het verslag van de heer Frank Schuermans, Voorzitter *a.i.* van het Controlegeorgaan.

Brengt op 13 november 2025 het volgend advies uit.

I. Voorafgaande opmerking nopens de bevoegdheid van het Controlegeorgaan

1. In het licht van, respectievelijk, de toepassing en omzetting van de Verordening 2016/679¹ en de Richtlijn 2016/680² heeft de wetgever de taken en opdrachten van het Controlegeorgaan grondig

¹ Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 "betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG" (algemene verordening gegevensbescherming of 'AVG').

² Richtlijn (EU) 2016/680 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 "betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door bevoegde autoriteiten met het oog op de voorkoming, het onderzoek, de opsporing en de vervolging van strafbare feiten of de tenuitvoerlegging van straffen, en betreffende het vrije

gewijzigd. Artikel 4 § 2, vierde lid, van de organieke wet van 3 december 2017 betreffende de oprichting van een Gegevensbeschermingsautoriteit (hierna afgekort 'WOG') bepaalt dat de competenties, taken en bevoegdheden als toezichthoudende autoriteit voorzien door de Verordening 2016/679 voor de politiediensten in de zin van artikel 2,2°, van de wet van 7 december 1998 tot organisatie van een geïntegreerde politie, gestructureerd op twee niveaus, worden uitgeoefend door het Controleorgaan. Het betekent onder meer dat het Controleorgaan ook bevoegd is wanneer politiediensten persoonsgegevens verwerken die buiten de opdrachten van bestuurlijke en gerechtelijke politie vallen, bijvoorbeeld in het kader van sociaaleconomische doeleinden of human resources verwerkingen. Het Controleorgaan moet geraadpleegd worden bij de voorbereiding van wetgeving of een regelgevende maatregel die verband houdt met de verwerking van persoonsgegevens door de politiediensten van de geïntegreerde politie (zie artikel 59 §1, 2^e lid en 236 §2 WVG, artikel 36.4 van de AVG en artikel 28.2 van de Richtlijn politie-justitie). Daarbij heeft het Controleorgaan de opdracht om te onderzoeken of de voorgenomen verwerkingsactiviteit door de politiediensten in overeenstemming is met de bepalingen van Titel 1 (voor de niet operationele verwerkingen)³ en 2 (voor de operationele verwerkingen) van de WVG⁴. Daarnaast heeft het COC ook een ambtshalve adviesopdracht voorzien in artikel 236 §2 WVG en een algemene voorlichtingsopdracht van het brede publiek, betrokkenen, verwerkingsverantwoordelijken en verwerkers in de materie van het privacy – en gegevensbeschermingsrecht voorzien in artikel 240 WVG.

2. Wat betreft derhalve in het bijzonder de verwerkingsactiviteiten in kader van de opdrachten van bestuurlijke en/of gerechtelijke politie brengt het Controleorgaan advies uit, hetzij uit eigen beweging, hetzij op verzoek van de Regering of van de Kamer van volksvertegenwoordigers, van een bestuurlijke of gerechtelijke overheid of van een politiedienst, inzake iedere aangelegenheid die betrekking heeft op het politionele informatiebeheer zoals geregeld in Afdeling 12 van Hoofdstuk 4 van de wet op het politieambt⁵.

3. Het Controleorgaan is, ten aanzien van de politiediensten, de Algemene Inspectie van de federale politie en lokale politie (afgekort 'AIG') zoals bedoeld in de wet van 15 mei 2007 op de Algemene Inspectie en de Passagiersinformatie-eenheid (hierna afgekort 'BELPIU') bedoeld in Hoofdstuk 7 van de wet van 25 december 2016 tevens belast met het toezicht op de toepassing van Titel 2 van de GBW en/of de verwerking van persoonsgegevens zoals bedoeld in de artikelen 44/1 tot 44/11/13 van de wet op het politieambt en/of elke andere opdracht die haar krachtens of door andere wetten wordt verleend⁶.

verkeer van die gegevens en tot intrekking van Kaderbesluit 2008/977/JBZ van de Raad (hierna 'Richtlijn Politie en Justitie' of *Law Enforcement Directive (LED)*).

³ Artikel 4 §2, 4^e lid WOG.

⁴ Artikel 71 §1, 3^e lid WVG.

⁵ Artikelen 59 §1, 2^e lid en 236 § 2 WVG.

⁶ Artikel 71 §1, derde lid *juncto* 236 § 3 WVG.

4. Het Controleorgaan is ingevolge artikel 281, § 4, van de algemene wet van 18 juli 1977 "*inzake douane en accijnzen*", zoals gewijzigd door de wet van 16 mei 2024 "*tot wijziging van de wet van 25 december 2016 betreffende de verwerking van passagiersgegevens* ten aanzien van de Dienst Geschillen van de Algemene Administratie van Douane en Accijnzen bevoegd in het kader van de vorderingen gericht aan de BELPIU in fiscale materies.

5. Het COC is tot slot ook belast, in het kader van de dataretentie wetgeving, op grond van artikel 126/3 §1, 8^e lid van de wet van 13 juni 2005 betreffende de elektronische communicatie (hierna afgekort 'WEC'), zoals gewijzigd door de wet van 20 juli 2022 betreffende het verzamelen en het bewaren van de identificatiegegevens en van metagegevens in de sector van de elektronische communicatie en de verstrekking ervan aan de autoriteiten (*BS* van 8 augustus 2022), met de validatie van de statistieken met betrekking tot het aantal strafbare feiten en de bewaringstermijn voor elk gerechtelijk arrondissement en elke politiezone in het kader waarvan het al zijn bevoegdheden uitoefent die hem zijn toegekend bij titel 7 van de wet van 30 juli 2018. Het is daarnaast ook nog belast, in toepassing van artikel 42 § 3, 2de en 3de lid WPA met de controle van de vorderingen van de Cel Vermiste Personen van de federale politie tot opvraging van de gegevens met betrekking tot de elektronische communicatie betreffende de vermiste persoon.

6. Het Controleorgaan is bevoegd om advies te verlenen over aspecten met betrekking tot de verwerking van informatie en persoonsgegevens en de bescherming van het privéleven door de verwerking van persoonsgegevens voor zover deze betrekking hebben op of in verband staan met de operationele en niet-operationele werking van de politiediensten en/of het personeel van de geïntegreerde politie (hierna 'GPI') en/of voor zover de voor advies voorgelegde ontwerptekst een impact heeft op de politionele informatiehuishouding in het algemeen.

7. Het Controleorgaan is daarnaast niet enkel een gegevensbeschermingsautoriteit maar een toezichthouder die evenzeer wettelijk belast is met de legaliteit, efficiëntie, effectiviteit en economie van de politionele informatiehuishouding⁸.

II. Voorwerp van de aanvraag

8. De adviesaanvraag heeft betrekking op een voorstel van resolutie (hierna 'het voorstel') betreffende een uniek portaal voor het gecentraliseerd en uniform registreren en opvolgen van klachten tegen de politie van 26 juni 2025 ingediend door volksvertegenwoordiger Brent Meulemans.

Het verzoekt de federale regering:

⁷ Geïntegreerde politie – Police Intégrée.

⁸ Activiteitenverslag 2021, www.controleorgaan.be, randnummers 3, 52 en in het bijzonder 71: "*Het COC heeft echter allerminst alleen oog voor dataprotectie; het heeft evenzeer veel aandacht en is bevoegd voor alle andere operationele aspecten van de politionele informatiehuishouding*"; artikel 71 §1 WVG.

- 1) een uniek, centraal en digitaal loket op te richten waar alle klachten over de geïntegreerde politie (met uitzondering van klachten die rechtstreeks bij het openbaar ministerie of de onderzoeksrechter worden ingediend wegens een vermoeden van misdrijf) kunnen worden ingediend en geregistreerd;
- 2) het beheer van dit unieke loket toe te vertrouwen aan Vast Comité P;
- 3) het Vast Comité P te belasten met het uitwerken van de precieze modaliteiten en de werking van dit unieke loket, alsook met het opstellen van een ontwerp van uniform klachtenreglement, dit alles na verplicht overleg en adviesinwinning bij de AIG, het COC, de federale politie, de lokale politie (via haar organen) en andere relevante instanties, strevend naar consensus;
- 4) ervoor te zorgen dat het unieke loket technisch zo wordt ingericht dat gegevens efficiënt kunnen worden opgevraagd en statistisch verwerkt;
- 5) te bepalen dat burgers bij het indienen van een klacht via het loket de mogelijkheid behouden om aan te geven welk controleorgaan (Vast Comité P, AIG, COC) of welke politiezone/dienst zij als primaire bestemming voor de behandeling van hun klacht beschouwen. Klachten zonder specifieke aanduiding worden door het Vast Comité P ontvangen en gedispacht overeenkomstig het nieuwe klachtenreglement;
- 6) te garanderen dat burgers die geen digitale klacht kunnen of wensen in te dienen, hun klacht nog steeds fysiek bij een politiekantoor kunnen laten acteren, waarbij de politie verplicht wordt deze klacht vervolgens onverwijld via het unieke loket te registreren;
- 7) de nodige wettelijke en/of reglementaire maatregelen te nemen om het gebruik van het unieke loket voor de registratie van alle klachten verplicht te maken voor alle betrokken diensten (politiediensten, AIG, Vast Comité P, COC)
- 8) het door het Vast Comité P, na het voorgeschreven overleg, opgestelde ontwerp van uniform klachtenreglement ter goedkeuring voor te leggen aan de Kamer van volksvertegenwoordigers, zodat dit reglement kracht van wet verkrijgt en bindend is voor zowel burgers als de betrokken diensten.

9.1. In beginsel verleent het COC conform art. 59 §1, 2^e lid WGB advies bij "*bij het opstellen van een wet, een decreet of een ordonnantie, of een daarop gebaseerde reglementaire maatregel in verband met de verwerking*". Een parlementaire resolutie behoort daar niet toe en is geen regelgevende tekst (maar eerder een verzoek van beleidsmatige aard), wat niet belet dat het COC in subsidiaire orde en conform artikel 236 WGB een advies kan verlenen "*omtrent iedere aangelegenheid die betrekking heeft op het politionele informatiebeheer, zoals onder meer bepaald in afdeling 12 van hoofdstuk 4 van de wet van 5 augustus 1992 op het politieambt*".

De Resolutie legt niet rechtstreeks de link met de bevoegdheden van het COC inzake de politionele informatiehuishouding door de politie, het politionele informatiebeheer in het algemeen of de dataprotectie bevoegdheid van het COC in het bijzonder, maar belangt evident wel rechtstreeks het

Controleorgaan aan doordat het zou worden betrokken in de creatie van een uniek klachtenportaal en uniform klachtenreglement met betrekking tot tegen de GPI ingediende klachten.

9.2. Er moet alleszins vastgesteld worden dat, waar de resolutie de federale regering verzoekt één en ander te regelen, het evident niet aan de regering toekomt, maar wel rechtstreeks aan het parlement zelf, om één en ander te regelen, gezien zowel het Vast Comité P - dat een centrale rol zou moeten spelen in het gewenste uniek klachtenportaal – als het COC (van de regering) onafhankelijke dotatiegerechtigde instellingen zijn, verbonden aan het federale parlement. Dat geldt nog meer voor het COC wiens onafhankelijke positie, in tegenstelling tot het Comité P, voortspuit uit dwingende Europese rechtskaders, met name het EU- Handvest van de Grondrechten, de AVG (*GDPR*) en de Richtlijn politie/justitie 2016/680 (*LED*).

Wetswijzigingen die betrekking hebben op beide toezichthouders en bij uitstek op het Controleorgaan kunnen dus uitsluitend door het parlement zelf geïnitieerd en beslist worden, nu de uitvoerende macht – conform het trias politica beginsel – evident geen enkele bevoegdheid heeft ten aanzien van of op de aan de wetgevende macht gelieerde instellingen. Beide toezichthouders houden toezicht op onder meer de GPI en de AIG, die op zijn beurt instellingen zijn van de uitvoerende macht of zelfs, wat de federale politie en de AIG betreft, volledig onder de voogdij staan van de Ministers van Binnenlandse Zaken en Veiligheid en Justitie. Het komt dus helemaal niet aan de regering toe welk danige regeling dan ook voor te stellen, laat staan te beslissen of een uniek klachtenportaal op te zetten dat betrekking heeft op, of de medewerking vraagt, van het Comité P en/of het COC.

In die zin dient de resolutie minstens geamendeerd te worden waarbij men bijvoorbeeld aan de Regering hoogstens kan vragen één en ander te faciliteren en de nodige medewerking te verlenen én financiering te voorzien (of te voor te stellen aan het parlement) voor de oprichting van een uniek klachtenportaal (er kan immers ook niet voorbijgegaan worden aan het heikele punt van de stevige kost verbonden aan dergelijk portaal in eerste instantie voor het Comité P, maar ook voor het COC (cf. randnummer 10.2 van het advies DA240013)).

In die zin is de resolutie enigszins bevreemdend nu het aan het parlement zelf toekomt, en niet de federale regering, het voorgenomen uniek klachtenportaal – zo dat de blijvende wens is (cf. verder, onder randnummer 10) – legistiek op te zetten en te omkaderen. Dat is des te meer het geval nu er reeds een gelijkaardig wetsvoorstel vanuit het parlement in het verleden werd gedaan en dus de teksten in beginsel voorhanden zijn.

III. Analyse van de aanvraag

A) Algemene opmerkingen

10. Het Controleorgaan heeft zich in het (recente) verleden reeds tweemaal uitgesproken en dito advies verleend betreffende de idee van een unieke klachtenportaal aangaande klachten tegen (leden van) de GPI. Het betreft met name:

- Advies DA220010 van 18 mei 2022 betreffende het wetsvoorstel tot invoering van een uniek portaal en uniform klachtenreglement voor het indienen van klachten en aangiften over de politie (DOC 55 2517/001 van 21 februari 2022);
- Advies DA240013 van 7 mei 2024 betreffende het wetsvoorstel tot invoering van een uniek portaal en uniform klachtenreglement voor het indienen van klachten en aangiften over de politie (DOC 55 2517/003 van 21 maart 2023).

Deze adviezen zijn te raadplegen op de website van het Controleorgaan (www.controleorgaan.be). Zij bevatten de gedetailleerde en gemotiveerde opmerkingen en standpunten van het COC aangaande de idee en vooral de mogelijke juridische en praktische uitwerking van een uniek klachtenportaal en dito klachtenreglement. Teneinde niet nodeloos in herhaling te vallen verwijst het COC dan ook naar beide adviezen, waarvan de inhoud in dit advies als integraal overgenomen moet worden beschouwd.

B) Herhaling en synthese van de in het verleden gemaakte opmerkingen

11. De essentie van de in het verleden in beide adviezen ingenomen standpunten en opmerkingen zijn de volgende:

11.1. Het COC onderscheidt zich van de politiediensten, de AIG en zelfs het Comité P door zijn in het Europees recht dwingend opgenomen onafhankelijkheid.

Het COC kan dus nooit 'verplicht' worden deel te nemen aan een uniform klachtenportaal, op straffe van het niet eerbiedigen van zijn verdragsrechtelijke en wettelijke verankerde onafhankelijkheid. Er dient inderdaad een fundamenteel onderscheid te worden gemaakt tussen de externe controleorganen enerzijds en interne controle organen en de politiediensten anderzijds. Zowel het Vast Comité P als het COC zijn de enige zuiver externe onafhankelijke toezichthouders verbonden aan het federale parlement. Het COC heeft bijkomend zijn in het Europees recht (primair en afgeleid recht) verankerde onafhankelijke rechtspositie. De AIG is een weliswaar aan de GPI externe toezichthouder maar is een orgaan van de uitvoerende macht en onderworpen aan de voogdij en hiërarchie van de Ministers van Justitie en Binnenlandse Zaken.

11.2. Naast het behandelen van klachten van burgers is het COC ook en zelfs vooral belast is met het behandelen van de zgn. ‘verzoeken voor onrechtstreekse toegang’ tot de politionele gegevensbanken (zie in het bijzonder de artikelen 41 en 42 WVG). Dit zijn geen klachten. In dit geval worden immers de rechten van de burger in diens plaats door het COC uitgeoefend⁹. Deze verzoeken tot onrechtstreekse toegang zijn derhalve geen klachten tegen de GPI en vallen logischerwijze volledig buiten de toepassing van de resolutie (of enig wetsvoorstel).

In grootorde spreken we over zo’n 600 verzoeken onrechtstreekse toegang (actueel in 2025, bij het afsluiten van dit advies, zijn er meer dan 700 verzoeken bij het COC ingediend) en een 40 tal klachten per jaar (cf. ook activiteitenverslag COC 2024, www.contreleorgaan.be).

11.3. De klachten die het Controleorgaan ontvangt, kunnen opgedeeld worden in twee categorieën. De eerste categorie van klachten betreft de (beweerde) onrechtmatige verwerkingen door de (leden van) de GPI in de politionele gegevensbanken. De tweede categorie heeft betrekking op alle andere verwerkingen door de (leden van de) GPI die zowel onder de AVG (GDPR) als titel 2 WVG vallen (het kan dus gaan om klachten omtrent zowel niet-operationele verwerkingen als operationeel politionele verwerkingen, zoals bijvoorbeeld in het kader van de opleiding, tucht, evaluatie van personeelsleden, enz. ...).

Men zal moeten uitmaken of ook AVG klachten van eigen personeelsleden (of derden) onder het toepassingsgebied dient te vallen. Dit is geen evidentie.

11.4. Het uniform klachtenreglement vereist een **eensluidend bindend** advies van het COC gelet op zijn hoger vermelde onafhankelijkheid, onverminderd het streefdoel één en ander in consensus te kunnen vastleggen (cf. punt 3 van het voorstel).

Indien het COC zich niet kan vinden in het door het Comité P opgestelde klachtenreglement moet het kunnen beslissen niet deel te nemen aan het uniek klachtenportaal (cf. randnummer 13 van advies DA220010), wat evenwel niet betekent dat er geen uniek klachtenportaal zou kunnen komen (dat kan wel, maar dan zonder de deelname van het COC; gelet op het in vergelijking met de andere diensten beperkt aantal klachten (cf. randnummer 11.2) lijkt de niet deelname van het COC overigens niet echt problematisch).

Een verplichting voor het Comité P om enkel met het COC te “overleggen” (cf. punt 8 van het voorstel) voldoet dus niet, net zomin als het “*verplicht te maken*” voor het COC om het uniek loket te gebruiken (cf. punt 7 van het voorstel). Zoals uit het advies DA240013 blijkt (cf. randnummer 9) werd in de

⁹ Artikel 42 juncto 239 WVG

vorige legislatuur met die opmerkingen rekening gehouden bij de uitwerking van amendementen (cf. DOC 55 2517/003) op het wetsvoorstel DOC 55 2517/001.

OM DEZE REDENEN,

Het Controleorgaan op de Politionele Informatie,

verzoekt de aanvrager rekening te houden met de hogervermelde opmerkingen.

Advies goedgekeurd door het Controleorgaan op de Politionele Informatie op 13 november 2025

Voor het Controleorgaan,
De Voorzitter *a.i.*,
Frank SCHUERMANS (GET)